

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XV.

НЕДЕЉА 21. ДЕЦЕМБРА 1897.

Број 44.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ЦЕНА:

За Србију на годину	6 динара
на поља године	3 "
За стране земље на годину	9 "

ПРЕПЛАТУ ВАЊА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА.

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Његово Величанство Краљ Александар благоизволео је преко председника општине послати суду општинском 1.500 дин. да се о Божићним празницима подели сиротињи београдској.

Његово Величанство Краљ Милан благоизволео је исто тако предати председнику општине 1.000 д. у злату, да се о Божићним празницима подели сиротињи овдашњој.

Суд општине београдске у име своје сиротиње захваљује Високим Дародавцима за ове краљевске поклоне.

Бр. 6372.

19. Децембра 1897.

Београд.

Председник

богадске општине,

Никола Д. Стевановић с. р.

Секретар,

Урош Кузмановић с. р.

ОБЈАВА

Према решењу одборском Општине вароши Београда од 24. Јуна 1893. год. АБр. 3631, на три дана пред Божић неће се наплаћивати трошаринска такса на прасад до 15 кила тежине.

СРПСКИ КРАЉЕВСКИ ПРЕСТО

ПИТАЊЕ О ЏЕГОВУ НАСЛЕДСТВУ

од оставке краља Стефана Драгутине до победе краља Стефана Уроша III. над краљем Владиславом II.

ИСТОРИСКА РАСПРАВА

Мото: Знати много о једној ствари, а по мало од свију; знати добро оно, што се тиче српске народности, српства и словенства, а по мало заједничку науку: то ја желим будућим српским трудбеницима на просветном полу, а и да им се број умножи!

І. Башковић

НАПИСАО

ЉУБ. АНДРЕЈЕВИЋ

(Ова је расправа награђена првом видовданском наградом
Општине Београдске у год. 1896.)

(наставак)

Да није било доцније сведочи нам пре свега оно велико пријатељство, које је владало међу браћом после краљичине смрти, о коме А. Е. Данило прича доста опширно.¹ А сем тога, из повеље, исписане

¹ Дан. жив. стр. 141—151. Из тога причања може се доволно јасно увидети, да су се браћа први пут после сваје састали тек после материне смрти, и ако су се још раније били измирили.

Управа трошарине објављујући јавља да ово важи за 22., 23. и 24. Децембар 1897. г. и скреће пажњу грађанству на следеће:

I. Од ове таксе ослобођавају се само приватна лица — грађанство, — а апчије, печењари, гостионичари, механџије и касапи који су сви обавезни општини касапску аренду плаћати, не ослобођавају се исте и они су за све време ова три дана дужни општини касапску аренду платити на купљену стоку, у противном биће по закону кажњени који пропусте то учинити.

II. Трговци, шпекуланти и остали који имају кредит код ове управе, а за ова три дана купе стоку ради трговине или исхране, дужни су сваку куповину са пријавом одмах старешину трга известити ради задужења; у противном сваки ће бити кажњен, ако пропусти да то одмах после празника изврши.

III. Сва остала лица дужна су стоку купљену за време ова три дана, утрошити за време наступајућих празника и, код кога се буде нашло после празника од ове стоке од трошарине ослобођене, казниће се као кријумчар по закону трошаринском ако он сам одмах првога дана по истеку

на зиду цркве Грачанице, види се да је на збору, на коме је укинута бањска епископија, а Милутинова задужбина манастир св. Стефана, подигнута на игуманију и обдарена имањем, био и краљ Стеван Драгутин. Овај је збор био после смрти краљице Јелене, јер:

3. У биографији Милутиновој настављач прича да је краљ, у договору са монахињом Јеленом и братом краљем Стеваном Драгутином, отпочео зидање манастира св. Стефана у Бањској, и да тај посао још није био довршен, кад је краљица оболела а затим и умрла. Према величини и лепоти те грађевине г. Ковачевић држи да је зидање почето, ако не пре, а оно у прољеће 1313. године, и како су браћа тада била у љубави кад је рад почет, то је устанак Драгутинов морао бити раније, око „1312. године послије априла.“ У прилог овога наводи и причаје угарског историка Феслера. Овај на име прича да су, за време док је Карло Роберт године 1312. и 1313. побеђивао на северу своју непослушну властелу, са југо-истока упале у Угарску чете Срба, Бугара и Татара, и својим пустошењем задале толики страх, да је папа Клемент V морао противу њих огласити кресташки рат. А кад су нападачи чули да им иде краљ на

празника, не дође и на претеклу стоку трошарину не плати.

Никакав изговор никоме неће бити ради оправдања од стране управе примљен; с тога се грађанство позива, да се ове наредбе придржава.

У исто време јавља се грађанству, да ће се на заклату јагњад, прасад и живину — одерану или очупану — при уласу у реон трошарина наплаћивати као и на сирово месо. (чл. V. трошаринске тарифе).

Од стране Глав. управе општинске трошарине, 15. Децембра 1897. год. Бр. 1390.

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

8. Децембра 1897.

Председавао председник г. Н. Д. Стевановић, присуствовали чланови суда г.г. Бран. Ј. Рајић и Ђ. Кајајевановић, од одборника били: г.г. Ђ. Милјашевић, Стеван Милјковић, Годуб С. Јанић, Марко Петронијевић, Којадин С. Карадић, К. Ст. Чупић, Стеван Максимовић, Р. Драговић, Мијајло В. Илић, Милутин Ј. Марковић, Н. И. Стаменковић, Глиша Стојановић, Стеван Ивковић, Васа Николић, Ј. М. Јанковић, Д. Стојковић, Ризнић, Д. Ј. Живадиновић, М. Савчић, К. Н. Лазаревић, Др. Стеван Марковић, Љуб. Живковић, Милов. Миленковић, К. П. Михајловић, М. О. Петровић, Др. Леко, Милан Арсенијевић.

(Свршетак)

XX

По прочитању молбе Михаила И. Петровића из Врчина, АБр. 659 да му се процени земљи-

сусрет, повукли су се натраг, одневши знатан плен. Из овога г. Ковачевић зајучује: ако је овај упад 1313. године учинио краљ Драгутин, онда није тада могао бити са братом у завади; а ако је учинио краљ Милутин у друштву са својим зетом видинским деспотом Михаилом Шишманићем, морао је проћи кроз области свога брата, што не би могао учинити да није био са братом у љубави. Браћа су, вели, у ово време морала бити у љубави, и извесно су заједнички напали на угарске земље баш са оном војском, коју су били спремили за међусобни бој.

4. Ну доцније, добивши „Деонски акта“ Н. И. Севастијанова, и сазнавши одатле поред осталог и то, да је краљ Милутин слао помоћ своме таству цару Андронику пре октобра 1313. године, јер је овај у октобру те године поклонио манастиру Хиландару село Купово, из захвалности што је одржао победу над Турцима у савезу са Србима, г. Ковачевић одустаје од поменутог ранијег тврђења и вели да је устанак Драгутинов био „по свој прилици 1313., а без сумње због тога што је помогао Грцима.“

¹ Отаџбина. књ. 12. стр. 516. прим. 13.

ште, што му је одузето за регулацију фишек-
дијске улице, одбор је решио,

да грађевински одбор ово земљиште
процени по закону грађевинском и поднесе
процену одбору на одобрење.

XXI

Председник извештава одбор, да су прво
Управа вароши Београда решењем својим АБр.
5548, затим услед жалбе општинске г. Мин. унутрашњих дела решењем АБр. 5638 и најзад
Државни Савет такође услед жалбе општине
решењем АБр. 6641 задржали од извршења ре-
шење одборско од 6. Фебруара и 13. Фебруара
1897. год. АБр. 824 односно експропријације
имања Вл. Тајсића на Енглезовцу и наредили,
да општина изврши експропријацију свега оног
земљишта, што је већ заузето и што би се имало
доцније заузети за извршење регулационог плана
тога места.

По саслушању свега овога и по прочитању
решења Државног Савета АБр. 6641, одбор је
решио,

да одборници г.г. Н. И. Стаменковић,
М. Савчић и М. Ј. Марковић проуче како
овај предмет тако и регулациони план тога
места и поднесу одбору извештај.

XXII

По прочитању предлога Косте П. Јовановића
инж. општинског АБр. 6349 да се од Београда
до Белих Вода за потребу водовода сагради привремена
железница материјалом, који је општина
већ давно купила, одбор је одлучио,

да овај предлог проуче и поднесу од-
бору извештај одборници г.г. Н. И. Стаменковић,
Ст. Ивковић, Др. Ст. Марковић,
М. Савчић и М. Ј. Марковић.

XXIII

Одборник г. М. Арсенијевић предлаже, да оп-
штина одмах предузме утврђивање обале шипов-
ним од савског моста до града и да се за ову
потребу привремено задужи код овд. новчаних
завода на јемство трошаринских прихода.

Одбор је одлучио,

да се о овоме предлогу решава у првој
седници за овом.

Што се нас тиче, према свему овоме,
можемо доћи само до толике несумњиве
тачности, да је овај догађај био или 1312.
или до половине 1313. године. Јер пре
свега из Никодимова се прича види да
су браћа већ ступила у преговоре о из-
мирењу, кад су решили да га пошљу
Андронику. А како је у Цариград могао
отићи најраније априла 1312. године, то
је завада могла отпочети још почетком те
године. За тим, ако је по измирењу по-
чето зидање манастира у Бањској, то је
могло бити и после пролећа 1313. године,
јер не само да тај посао није био довр-
шен за живота краљице Јелене, него изве-
сно ни за живота архиепископа Саве III.,
који је краљицу надживео у најмању руку,
нешто више од године, а можда и две.¹ Најпосле, из извесних разлога, које ћемо
мало доцније навести, не можемо усвојити
да је повод овоме сукобу био тај, што је
Милутин слао помоћ цару Андронику, али
сасвим је вероватно да је баш тада краљ
Драгутин кренуо војску на Милутина, кад
је овај своју послала Грцима, јер ученик
Данилов каже да краљ Милутин том при-
ликом није имао своје војске.² А како

Данилов настављач прича да је краљ Ми-
лутин у два маха слао помоћ Андронику,
то је и овај дао поменути поклон Хилен-
дару или после победа које је задобио
помоћу прве, или тек помоћу друге српске
војске, а тако исто и Драгутин је устао
или кад је Милутин први пут послao помоћ
Андронику, или тек кад је то по други
пут учинио. И ако сада претпоставимо
да је протекло не више него по месец
дана од одласка Милутинове војске Андро-
нику па до победа, које је овај помоћу
ње задобио, и од тих победа па док се је
сетио да се и како за то захвали Србима,
онда се све комбинације, које би се из
свега овога могле извршити, своде на то,
да је краљ Милутин у години 1313. могао
послати помоћ Грцима, било први или
други пут, најдоцније око половине лета,
и према томе и Драгутинов је устанак
могао бити те године најдоцније у то време.
А наравно да је и једно и друго могло
бити, и извесно је и било раније, јер су
и поменути размаци времена, рачунајући
једно на друго, морали бити много већи
од по једног месеца.

Дакле као што смо већ рекли, само се
до толике тачности може доћи, да је Дра-
гутинов устанак био у времену од 1312.
па до половине 1313. године. И ова ре-

РЕДОВНИ САСТАНАК

11. Децембра 1897.

Председавао председник г. Н. Д. Стевановић, присуство-
вали чланови суда гг. Бран. Ј. Рајић и Ђ. Кајајановић
од одборника били г.г. Ђ. Милијашевић, Голуб. С. Јањић,
Стеван Милјковић, Глиша Стојановић, Васа Николић, К.
Н. Лазаревић, Милан О. Петровић, Марко С. Петровићевић,
Стеван Максимовић, Трајко Стојковић, Соломон Ј. Азијеј,
Дамјан Стојковић, Др. Стеван Марковић, Љуб Живковић,
Ђ. Р. Одавић, Н. И. Стаменковић, Ризић, Ђ. Пантелић,
Др. Лазаревић, М. Савчић, Мајајло Ђ. Илић, М. П. Тодор-
овић, Милутин Ј. Марковић, Дим. Гавриловић, Ј. М.
Јанковић, Коста М. Ђурић, Др. Леко, Р. Драговић, Милан
Арсенијевић, Коста Ђ. Главинић, М. Капетановић.

I

Одборници г.г. Дим. Гавриловић, Др. Р. Лазаревић и Ђ. Пантелић, за које је стигло надлежно одобрење да се могу за одборнике примити, положили су данас пред одбором законом прописану заклетву.

II

Прочитан је записник одборских одлука сед-
нице држане 8. Децембра 1897. год. и примљен
је без измена.

III

По прочитању акта управе вар. Београда и
њених одељака, АБр. 6972, 6916, 6957, 6971,
којима се траже уверења о владању и имовном
станију извесних лица, одбор је изјавио,

да су доброг владања и сиротног
имовног стања Светислав X. Манојловић
официр у оставци; Јулка жена Ристе Ми-
лутиновића општ. служитеља, Јаков Мела-
мед шпекулант; да му је Жанина жена
Исака Којена овд. непозната; да је Исак
Којен шпекулант доброг владања и средњег
имовног стања.

IV

Председник износи одбору на мишљење молбе,
којима се траже уверења о породичном односу.

По прочитању тих молби СТБр. 3386 и 3476,
одбор је изјавио мишљење,

да се Даници Врушевић и Николи
Тодоровићу рибару и Живки Орловић
може дати тражено уверење о њиховом
породичном односу.

V

По прочитању протокола лицитације и из-
вештаја водоводног одељења ВБр. 2083. држане

за давање под закуп преноса угља и другог ма-
теријала до Белих Вода, пробирнице и мале
принке, одбор је решио,

да се пренос угља и другог материјала
у 1898. год. од Београда до мале пренке,
пробирнице и белих вода према прописаним
погодбама уступи Ђорђу Б. Вељковићу за
четири динара и двадесет и осам пари за
сваких иљаду килограма.

VI

По прочитању протокола лицитације АБр.
6964 држане за давање под закуп права узимања
и продавања пубока са општинских кланица, која
је остала на Николи Михајловићу овд. касапицу
за 27.800 30 дин., и по прочитању пакнадне по-
нуде Симе К. Наумовића АБр. 6979, којом за
ово право нуди општини 28.000 дин. одбор је
решио,

да се за давање под закуп права узи-
мања пубока са општинских кланица и
продaje истог у 1898. год. држи ужа ли-
цитација између Николе Михајловића и
Симе К. Наумовића овд. па резултат исте
поднесе одбору на решење.

VII

На предлог суда општинског АБр. 6963. одбор
је решио,

да се закуп куће Василија Калуш-
вића, у којој је смештена основна школа
на источноме Врачару продужи до првог
Новембра 1898. године под истим погод-
бама и за исту цену од шесдесет динара
месечно.

VIII

На предлог суда општинског АБр. 6923, одбор
је решио,

да се дечијим забавиштима на Врачару
и у Палилули изда за ову зиму по десет
метара дрва за огрев.

IX

Сходно решењу одборском од 20. Ноv. 1897.
год. АБр. 6517 суд општински подноси одбору
цене житу и брашну ради одређивања цене лебу.

По прегледу тих извештаја о ценама жита
и брашна, које су за прошлих 15 дана у неко-
лико скочиле у сравњењу према ценама од 20.

лативна тачност биће нам од знатне помоћи
да одговоримо на важно питање: из каквих
је узрока настала та завада, шта је
нагнало краља Драгутину на устанак?

Напред смо већ напоменули шта о
томе прича Данилов ученик, а шта опет
Пахимер А историци већином тврде да је
краљ Драгутин устао на краља Милутина
у намери да обезбеди наслеђе Милутиновог
престола своме сину Владиславу, додајући
сви по Дифрену, да је овај на то имао
права по уговору. Тврђење ученикова да
је Драгутин хтео престо за Урошницу а
не за Владислава, одбачено је из разлога
што се Владислав јавља у историји још
од 1292. године, а Урошница се, сем наве-
деног места, помиње још само у неким
летописима. Нама се чини да ова сумња
није потекла из довољно јаких основа.
Јер, да је краљ Драгутин имао још једнога
сина сем Владислава може се, сем дома-
ћих извора, закључити са доста поуздано-
сти још и из овога. Крајем 1308. године
српски краљ Стеван водио је преговоре
односно женидбе свога сина са Ђерском
војводе Владиславом.

(наставље се)

¹ Вуловић Св. „Белешке о архијепископу Никодиму.“
Глас 43. стр. 11.; Летопис 180. стр. 33.

² Дан. Жив. краљ. стр. 357.

Нов. 1897. год. када је цена лебу одређена од 35 пари по килограму, — одбор је решио, да још за петнаест дана остане иста цена лебу која је и до сада била.

X

Председник извештава одбор, да се у данашњој седници не може решавати о предлогу одборника г. Милана Арсенијевића о осигурању обале савске, јер грађевинско одељење није било у стању да за ову седницу спреми потребне податке.

Одборник г. М. Арсенијевић у допуну овог свог предлога, моли да се изабере нарочита комисија, која ће размислити, на који начин би могла општина доћи до новчаних средстава, да овај његов предлог изведе.

По саслушању свега овога, одбор је одлучио, да се решавање о овом предлогу, као и избор комисије одложи за прву седницу за овом с тим да предлагач има у тој седници поднети свој предлог писмено.

XI

По прочитању извештаја протопрезвитерата београдског АБр. 6977, да је истекао двогодишни рок туторима цркве св. Марка, и по прочитању пре јужних кандидата за нове туторе у истом акту, одбор је решио,

да у цркви св. Марка буде главни тутор Васа Мијатовић хотелијер, а спомоћни

Војислав Ђорђевић бакалин, Љубомир Стевановић тежак и Душан Тодоровић бакалин.

XII

Председник извештава одбор, да суд општински није могао наћи подесну кућу у близини варошке болнице, за болницу за болеснике од шарлаха, као што је то било препоручено суду решењем одборским од 8. Децембра 1897. год., те је услед тога суд позвао грађане, да учине општини понуду за овај закуп.

По саслушању овога одбор је услед краткоће времена решио,

овлашћује се суд општински да нађе подесну зграду за ову потребу, погоди се о цени и узме је под крију, па да извести одбор о учињеном.

XIII

По прочитању молбе Јованке Р. Крупежевић АБр. 6802, која је остала са осморо ситне деце а без икаквог имена и прихода, одбор је решио,

да се Јованки Р. Крупежевић за издржавање њене деце издаје из општинске касе на име помоћи по тридесет динара месечно од 1. Децембра 1897. до 1. Маја 1898. године после којег ће временена бити дужна да се сама Јованка брине о својој нејачи.

XIV

По прочитању молбе Живка Кирћанског овд. који моли, да му се повиси месечно издржавање, које прима од општине у 50 дин. месечно, одбор је решио,

да се молилац одбије од овог тражења.

XV

Одборник г. Коста Др. Ризнић предлаже, да се одреди из општинске касе издржавање Љубици жени Васе Аничића, бив. трговца овд., која је оптерећена ситном децом.

Одбор је одлучио,

да ће одбор о овоме решавати онда, кад дотична сиротица поднесе писмену молбу за издржавање.

Напомена. Предлагач је према овоме пристао, да се о његовом овом предлогу одмах не решава, него да се сачека писмена молба Љубићина.

XVI

Председник износи одбору на решење предлог општинског правозаступника о равнању са масом пок. Глише Ђорђевића, односно потраживања регулационог фонда од масе за уступљено јој фондово земљиште.

По прочитању тога предлога, одбор је решио, усваја се у свему предложен начин равнања са масом пок. Глише Ђорђевића

ОПШТИНА ГРАДА БЕОГРАДА

Стање на дан 30. новембра 1897. год.

ВРОЈ	Р А Ч У Н	Обрт за Новембар	Обрт од 1. Јануара до 30. Новембра	Стање 30. Новембра
1	Благајне	221.992 71	2,510.419 63	2,492.758 31
2	Привремени издатака	2.030 —	487.443 42	342.114 03
3	Вредећи хартија	— —	36.438 —	36.438 —
4	Непокретности	— —	5,449.994 53	5,449.994 53
5	Покретности	— —	78.771 64	78.771 64
6	Грађење кеја	— —	88.961 61	88.961 61
7	" водовода	6.296 98	2,865.079 64	10.026 82
8	" калдрме из зајма	— —	959.559 75	13.809 90
9	" канализације	— —	64.288 18	64.288 18
10	" дорђолске школе	— —	212.073 54	212.073 54
11	" палилулске	— —	177.210 03	177.210 03
12	" дорђолске цркве	— —	57.837 21	57.837 21
13	Дужника разни	74 —	133.602 51	21.311 96
14	" калдрме	— —	335 87	173.393 29
15	" водовода	— —	— —	27.472 40
16	" трошарине	— —	— —	145.920 89
17	Повериоца разни	8.354 68	462.239 36	702.962 45
18	" водовода	3.372 12	1.277 48	23.201 28
19	Кауција	— —	— —	43.082 35
20	Дијурна инжињерски	6 —	200 —	2.317 —
21	Обртне порезе	54 —	821 —	1.047 80
22	Поклона божићни	— —	80 28	12.390 38
23	Фондова разни	— —	2.534 40	5.046 95
24	Гробљанске касе	— —	— —	175.173 06
25	Фонда регулационог	50.000 —	— —	95.095 46
26	Управе фондова за фондове	— —	193.157 14	193.157 14
27	" " " регулациони фонд	— —	8.789 27	8.789 27
28	" трошарине	86.226 42	105.945 85	44.551 28
29	" фондова за зајмове	— —	780.259 99	772.138 58
30	Пријема	32.000 —	7,166.500 —	9,591.500 —
31	Остава код Народне Банке	— —	8,450.000 —	6,300.000 —
32	Текући " "	20.000 —	175.000 —	2,270.775 20
33	Приреза 1895. год.	— —	— —	62.816 75
34	" 1896. "	— —	7.828 03	79.449 34
35	Преносни кредити	— —	69.258 61	280.348 48
36	Расхода — буџет	163.589 54	1,166.791 35	34.496 02
37	Прихода —	151 17	— —	1,132.295 33
38	Гробљанској буџета	6 20	727 20	901.991 88
39	Трошаринском буџета	1.970 66	7.080 89	18.198 65
40	Камате и трошкови зајма	28.084 99	83.768 67	30.954 85
41	Резервне ажије	655 05	— —	209.623 10
42	Добитка и губитка	— —	123.269 83	682.067 99
43	Јавни чесама	— —	— —	— —
44	Главнице	335 87	3.372 12	61.146 92
		625.015 22	625.015 22	7,144.017 61
		32,287.031 72	32,287.031 72	14,060.022 47
				14,060.022 47

